

INCZE János Dés (1909 – 1999) retrospektív kiállítás 2024. július 23. – szeptember 27.

2024. július 23-án, kedden 15 órától az Erdélyi Művészeti Központ földszinti kiállítótereiben megnyílik INCZE János Dés (1909-1999) festőművész retrospektív kiállítása. A tárlatot Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke, Németh Zsolt, a Magyar Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke, dr. Deák Ferenc Loránd művészettörténész és dr. Bordás Beáta, az Erdélyi Művészeti Központ vezetője nyitják meg. A tárlat anyagát válogatta: dr. Bordás Beáta, a kiállítást rendezte: dr. Miklós Szilárd.

A Szinérváralján született Incze János Dés már a Szatmárnémetiben töltött iskolaéveiben elkezdett érdeklődni a festészet iránt, amikor rendszeresen eljárt osztályfőnöke, Sarkadi Sándor, illetve Popp Aurél festőművészek műtermébe. Képzőművészeti tanulmányokat viszont csak később, a munka melletti szabadidejében tudott végezni, így 1928-29 között a kolozsvári Szépművészeti Iskola soron kívüli növendéke volt, majd 1935-1940 között a nyarakat a nagybányai festőiskolában töltötte, ahol Ziffer Sándor korrigálta a műveit. Biztos kenyérkereseti lehetőség reményében a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium tanítóképzőjét végezte el, és 1935-ben végleg Désen telepedett meg tanítóként.

Választott városa, Dés, a középkori templom uralta főterével és szűk, kanyargós utcáival, piacával, a Szamos partjával és a kisvárosi milliójével állandó témát és inspirációt szolgáltatott a festőnek, aki a negyvenes évektől kezdve utónévként is felvette a település nevét. A kisváros lakóit és tereit derűs iróniával átszőtt képeken örökítette meg, a mindennapi élet valósága érdekelte. A tudatosan „elrajzolt”, vázlatosan megfestett alakokat egy-egy kifejező, jellegzetes mozdulattal, gesztussal jelenítette meg. Meseszerű hatást keltő képei a pillanatkép elevevényével hatnak. Az általa használt kompozíciós módszer felrúgja a klasszikus szabályokat (nem követi az elő-, közép- és háttér hagyományos rangsorát), a festő egyforma jelentőséget tulajdonít a téma különböző elemeinek. A dési látképek és zsánerképek mellett vásznain Segesvár, Nagyszeben, Kolozsvár épületei is visszaköszönnek, de az olaszországi tanulmányútjai során felfedezett város- és tájrészleteket is megörökítette.

Jelen kiállítás 90 festményt vonultat fel Incze János Dés gazdag életművéből, átfogva a művész különböző alkotói periódusait. Így kerülnek egymás mellé például az 1940-es években készült életképek, városképek és portrék; az olaszországi és erdélyi utazásainak emlékei (hatvanas-hetvenes évek) vagy a legutolsó korszakban, az 1980-as évek végén – az 1990-es évek elején festett művei. Az újszerű elrendezésben bemutatott tárlaton körvonalazódnak azok a témák, amelyekhez a festő egész élete során visszatért: a dési templom és a főtéri piac, a dési városrészletek, téli életképek, bivalyok, az utazások során megörökített városképek, a kisvárosi karakterek, a családi élet meghitt pillanatai, önarcképek. A nyolc magángyűjteményből, a festő családjától valamint a Sapientia Alapítvány és a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum gyűjteményéből kölcsönzött művek között számos olyan alkotás található, amelyekkel hosszú idő óta nem találkozhatott a közönség, így e retrospektív tárlat egyedülálló alkalmat kínál arra, hogy egyben áttekinthetőek legyenek az életmű meghatározó darabjai.

A tárlat 2024. szeptember 27-ig lesz látogatható az Erdélyi Művészeti Központ nyitvatartási rendje szerint, keddtől péntekig 9 és 17 óra között, illetve szombaton 10 és 14 óra között.

Szeretettel várjuk a megnyitóra és a kiállításra!